

12.06.2018

Asia/3

§ 335

Jätkäsaarenlaiturin liikennesuunnitelma

HEL 2016-003394 T 08 00 00

Hankenumero 0923_37

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä piirustuksen nro 6848 mukaisen Jätkäsaarenlaiturin liikennesuunnitelman.

Kaupunkiympäristön toimiala selvittää vuoden 1.5.2019 mennessä yhdessä Helsingin Sataman kanssa, miten voitaisiin sujuvoittaa sataman liikennettä ja vähentää liikenteen aiheuttamia haittoja asujaimistolle konkreettisilla keinoilla.

Jatkosuunnittelussa varmistetaan alueen jalankulun sujuvuus.

Käsittely

Kaupunkiympäristölautakunta päätti käsitellä toimialajohtajan asian nro 3 kokouksen asiana nro 17.

Palautusehdotus:

Anni Sinnemäki: Esitys palautetaan uuteen valmisteluun siten että

- Yhteistyössä Helsingin Sataman kanssa selvitetään toimivimmat keinot ohjata osa Länsisataman liikenteestä kulkemaan Vuosaaren satamaan, tutkittavat keinot voivat koskea sekä raskasta liikennettä että matkustajaliikennettä
- Yhteistyössä Helsingin Sataman kanssa selvitetään mahdollisuudet, käynnissä olevien hankkeiden tuloksia hyödyntäen, houkutella nykyistä suurempi osa matkustajista hyödyntämään joukkoliikennettä saapuesaan Länsisatamaan
- Arvioidaan edellä mainittujen selvitysten valossa tarvittavien toimenpiteiden mittakaava
- Valmistellaan suunnitelma vuorovaikuttaen alueen asukkaiden kanssa

Kannattaja: Osmo Soininvaara

Asian käsittelyn keskeyttämisestä äänestettiin ennen keskustelun jatkamista.

Vastaehdotus:

Eveliina Heinäluoma: Jatkosuunnittelussa varmistetaan alueen jalankulun sujuvuus.

Kannattaja: Risto Rautava

Vastaehdotus:

Risto Rautava: Päätösehdotukseen lisätään uusi kohta (2): Kaupunkiympäristön toimiala selvittää vuoden 1.5.2019 mennessä yhdessä Helsingin Sataman kanssa, miten voitaisiin sujuvoittaa sataman liikennettä ja vähentää liikenteen aiheuttamia haittoja asujaimistolle konkreettisilla keinoilla.

Kannattaja: Eveliina Heinäluoma

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Eveliina Heinäluoman ja Risto Rautavan vastaehdotukset.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: Esitys palautetaan uuteen valmisteluun siten että

- Yhteistyössä Helsingin Sataman kanssa selvitetään toimivimmat keinot ohjata osa Länsisataman liikenteestä kulkemaan Vuosaaren satamaan, tutkittavat keinot voivat koskea sekä raskasta liikennettä että matkustajaliikennettä
- Yhteistyössä Helsingin Sataman kanssa selvitetään mahdollisuudet, käynnissä olevien hankkeiden tuloksia hyödyntäen, houkuttaa nykyistä suurempi osa matkustajista hyödyntämään joukkoliikennettä saapuaan Länsisatamaan
- Arvioidaan edellä mainittujen selvitysten valossa tarvittavien toimenpiteiden mittakaava
- Valmistellaan suunnitelma vuorovaikuttaen alueen asukkaiden kanssa

Jaa-äännet: 7

Matti Enroth, Eveliina Heinäluoma, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Jape Lovén, Risto Rautava, Laura Rissanen

Ei-äännet: 6

Kaisa Hernberg, Mai Kivelä, Silvia Modig, Tuomas Rantanen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara

Kaupunkiympäristölautakunta päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 7-6

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Teemu Vuohtoniemi, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37490
teemu.vuohtoniemi(a)hel.fi

Liitteet

1 Sijaintikartta

12.06.2018

Asia/3

2 Piirustus 6848

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 2

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hyväksyä piirustuksen nro 6848 mukaisen Jätkäsaarenlaiturin liikennesuunnitelman.

Esittelijän perustelut

Lähtökohdat

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti merkitä tiedoksi 3.11.2015 Länsisataman liikenneratkaisuvaihtoehtojen arviointi -selvityksen ja hyväksyä jatkosuunnittelun pohjaksi selvityksessä parhaaksi todetun kehittämisvaihtoehdon eli pienimuotoiset parantamistoimenpiteet. Jatkosuunnittelun lähtökohtana olivat myös joukkoliikenteen ja jalankulun sujuvuuden sekä esteettömyyden parantaminen.

Kaupunkisuunnittelulautakunta on hyväksynyt liikennesuunnitteluosaston piirustuksen 6579-2 mukaisen Länsisatamankadun ja Salmisaarenkadun liikennesuunnitelman. Yleisten töiden lautakunta hyväksyi 1.2.2017 Salmisaarenkadun nro 30676/1, muutetun katusuunnitelman ja Länsisatamankadun katusuunnitelman välillä Tammasaarenkatu Porkkalankatu nro 30677/1 katusuunnitelman.

Länsimetron liikennöinnin käynnistyminen ja linja-autoliikenteen merkittävä väheneminen Porkkalankadulta mahdollistivat liikennevalojen valo-ohjelmien muuttamisen siten, että ohjaus suosii Mechelininkadulta Länsiväylälle suuntautuvaa liikennettä. Lisäksi muita Länsisataman liikenneratkaisuvaihtoehtojen arviointi -selvityksessä mainittuja pienimuotoisia parantamistoimenpiteitä on tutkittu tarkemmin.

Nämä selvityksessä ehdotetut toimenpiteet olivat:

- Mechelininkadun ylittävän suojatien poisto Itämerenkadun risteyksessä,

- Kolmannen suoraan menevän kaistan lisääminen Hietalahdenrantaan,
- Länsiväylän ylittävän suojatien poisto,
- Ruoholahden sillan länsipään kaistajärjestelyiden muuttaminen ja
- Kolmannen ryhmittymiskaistan pidentäminen Jätkäsaarenlaiturilla.

Porkkalankadulla olevan Ruoholahdensillan peruskorjaustarve on arvioitu noin 20 - 25 vuoden päähän, ellei raskaiden ajoneuvojen kuormitus aiheuta kantavuuden heikkenemistä jo aiemmin. Sen ehkäisemiseksi sillalle on asetettu painorajoitukset, jotka eivät kuitenkaan rajoita linja-autojen kulkua sillalla. Jätkäsaarenlaiturilla olevan Jätkäsaarenkannaksen vedenalaisiin rakenteisiin tullaan tekemään maatumien korjauksia vuosien 2018 ja 2019 aikana sillan toimintakyvyn säilyttämiseksi. Sillan peruskorjaus on tällä hetkellä aikataulutettu vuodelle 2022 ja sen kustannusarvio on 1,8 miljoonaa euroa. Peruskorjauksen yhteydessä Jätkäsaarenlaituria on mahdollista leventää, joten siihen mennessä selvitetään tarkemmin mahdollisen lisäkaistan vaikutukset Hietalahdenrantaan kääntyville ajoneuvoille. Laiturin leventämisen kasvattaa peruskorjauksen kokonaiskustannukset noin 2,5 miljoonaan euroon. Laiturin leventäminen edellyttää kaavamutoksen.

Helsingin Satama on investoinut uuteen Länsiterminaaliin 115 miljoonaa euroa sekä Tallink Silja uuteen alukseen 230 miljoonaa euroa. Tämän lisäksi kaupunki on investoinut Länsiterminaali 2:een johtavaan katu- ja raideinfraan. Investoinnit pohjautuvat valtuustostrategiaan 2013 - 2016, jonka mukaan Länsisatamassa varaudutaan Itämeren kasvaviin matkustajavirtoihin. Länsisatama muodostaa pääreitit Helsingin ja Tallinnan välisessä kasvavassa liikenteessä.

Syksyllä 2017 Helsingin kaupunginvaltuuston hyväksymässä kaupunkistrategiassa tavoitellaan kaksoiskaupunkikonseptia Helsingin ja Tallinnan välille. Strategiassa edellytetään myös aktiivista kehittämistä liike-elämän logistiin yhteyksiin ja elinkeinoelämän kilpailukykyä parantaviin liikennejärjestelyihin. Länsisataman liikenneyhteyksien sujuvoittaminen vastaa näihin tavoitteisiin ja kehittämistarpeisiin. Länsisatama on linjattu myös valtakunnallisesti osaksi keskeistä kansainvälistä reittiä, jonka liikenneyhteyksien sujuvuus tulee varmistaa (mm. EU:n TEN-T – hanke).

Liikenneratkaisuvaihtoehtojen vaikutukset

Länsisataman liikenneratkaisuvaihtoehtojen arviointi -selvityksen 2015 mukaisten toimenpiteiden vaikutuksia autoliikenteen sujuvuudelle on arvioitu katuverkon liikenteen simulointien perusteella sekä seuraamalla liikennevirtojen käyttäytymistä nykytilanteessa. Tehtyjen tarkastelujen perusteella voidaan todeta, että Mechelininkadun ylittävän suojatien

poistaminen, Länsiväylän ylittävän suojatien poistaminen, Hietalahdenrannan kolmas suoraan menevä ajokaista tai Ruoholahden sillan länsipään kaistajärjestelyiden muuttaminen ei paranna Länsisatamasta poistuvan autoliikenteen sujuvuutta, kun arvioidaan koko matkaa esimerkiksi Länsiväylälle. Tämä johtuu siitä, että nämä kohteet eivät ole autoliikennereitin välityskykyä mitoittavia asioita. Suojateiden poistoja ei pidetä hyväksyttävänä myöskään sen vuoksi, että ne haittaisivat jalankulun ja pyöräliikenteen sujuvuutta.

Simuloinnit on tehty iltaruuhka-ajan tarkastelutilanteessa hyödyntäen Kaupunkisuunnitteluviraston aiemmin tekemää simulointimallia. Simulointimalleissa liikennevaloissa on käytössä satamanpurkuohjelmien mukaiset vihreän valon ajan pituudet. Simuloinneissa, joissa tarkasteltiin pienien toimenpiteiden vaikutusta satamasta purkautuvan liikenteen sujuvoittamiseen, Mechelininkadun ja Jätkäsaarenlaiturin risteys on mitoitettavien kohtien autoliikenteen reitillä satamasta poistuttaessa. Raitioliikenteen etuuksia ei ole rajoitettu, sillä raideliikenteellä saadaan palveltua hyvin tehokkaasti matkustajia satamasta ja satamaan. Joukkoliikenteen valoetuksilla on vaikutusta Mechelininkadun ja Jätkäsaarenlaiturin risteuksen autoliikenteen välityskykyyn. Raitiovaunun saapumisesta riippuen Jätkäsaarenlaiturin ja Porkkalankadun ramppien välinen Mechelininkadun osuus on vaihtelevasti melko tyhjä tai täynnä autoja.

Jätkäsaarenlaiturin tulosuunnan odotustilaa Mechelininkadulle on mahdollista parantaa pidentämällä kadun kolmikaistaista osuutta. Se myös parantaa välityskykyä, sillä nykyisessä tilanteessa ajoneuvot eivät aina pääse kääntymään kolmannelle ajokaistalle. Nykyisin kaista on lyhyt ja keskimmäisen kaistan ajoneuvot estävät tämän ryhmittymisen.

Simuloinneissa havaittiin, että muilla pienillä toimenpiteillä ei ole satamasta saapuvan autoliikenteen sujuvuutta parantavia vaikutuksia, koska ne eivät mitoiteta Satamasta poistuvan autoliikennereitin välityskykyä. Mikäli Jätkäsaarenlaiturin risteyksessä välityskykyä saadaan parannettua oleellisesti, seuraavaksi mitoitettava kohta on Ruoholahden sillan alla oleva liittymä ja erityisesti vasemmalle kääntyminen kohti Länsiväylää. Edelleenkin suojateiden kohdat eivät mitoiteta reitin välityskykyä.

Kolmannen suoraan menevän kaistan lisääminen Hietalahdenrantaan ei paranna satamasta tulevan autoliikenteen välityskykyä, koska Jätkäsaarenlaiturin tulosuunnalle ei lisäkaistasta huolimatta voida lisätä vihreää aikaa valokierron aikana. Tämä johtuu siitä, että Hietalahdenrannan tulosuunta on joka tapauksessa vihreänä yhtä aikaa valokiertoa mitoitettavan Mechelininkadun tulosuunnan kanssa. Vaihetta mitoitetaan myös Jätkäsaarenlaiturin ylittävän suojatien vihreä aika.

Ruoholahdensillan länsipään kaistajärjestelyiden muuttamisella ei saavuteta hyötyjä Länsisatamasta Länsiväylälle suuntautuvan autoliikenteen sujuvuuden osalta. Kaistajärjestelyiden muutoksilla on kuitenkin mahdollista sujuvoittaa Ruoholahdensillalta keskustasta saapuvaa autoliikennettä oletuksella, että Länsiväylälle johtava bussikaista otetaan henkilöautoliikenteen käyttöön. HSL:n hallitus on päättänyt, että HSL perustaa Etelä-Espoosta neljä suoraa linja-autolinjaa Kamppiin loppuvuodesta 2018. Nämä linjat tulevat ajamaan ainakin Länsimetron jatkeen valmistumiseen saakka, eli vuoteen 2023. Ruoholahdensillan kaistajärjestelyt eivät siten ole ajankohtaisia toistaiseksi.

Suunnitelma

Aiemmin ehdotetuista pienimuotoisista toimenpiteistä Jätkäsaarenlaiturin kolmannen ryhmittymiskaistan pidentämisellä on sataman autoliikennettä sujuvoittava vaikutus. Jätkäsaarenlaiturin uudessa liikennesuunnitelmassa kadun kolmatta ryhmittymiskaistaa on pidennetty noin 50 metrillä. Kaistan pidentäminen ei aiheuta muutoksia raitio- tai pyöräliikenteen järjestelyihin. Jalankulun käyttämä katutila tulee kaventumaan nykyisestä paikoin noin 80 senttimetriä. Kapeimmillaan Jätkäsaarenlaiturilla olevalla jalkakäytävällä on leveyttä 1,7 metriä. Suunnitelmassa kavennetaan myös ajoradan ja pyörätien välistä erotuskaistaa. Erotuskaistan leveys on kapeimmillaan 40 senttimetriä. Erotuskaistan kaventamisen vuoksi kadulla olevat yhteiskäyttöpylväät joudutaan sijoittamaan uudelleen. Jalankulkuutilan reunassa olevaa taideteosta siirretään muutosten vuoksi.

Kustannukset

Jätkäsaarenlaiturin kolmannen ryhmittymiskaistan pidentämisen kokonaiskustannukset ovat noin 250 000 €.

Vuorovaikutus

Suunnitelmaa ei ole vuorovaikutettu alueen asukkaiden kanssa, sillä suunnitelman liikenteelliset vaikutukset ovat vähäisiä. Suunnitelma on lähetetty kommentoitavaksi HKL-liikelaitokselle. Yhteiskäyttöpylväiden uudelleen sijoittamisen suunnittelu on tilattu.

Jatkotoimenpiteet

Länsisataman liikennesuunnitelman pitemmän aikavälin kehittämismahdollisuuksiin liittyen jatketaan alustavia tarkasteluja kokonaisvaltaisen maankäytön ja liikennejärjestelyiden ratkaisun löytämiseksi. Tarkastelut sovitetaan yhteen maanalaisen kokoojakadun edellytyksiä tutkivan selvitystyön kanssa. Uusia liikennejärjestelyjä tullaan tarkastelemaan ko-

konaisvaltaisesti kaikki kulkumuodot ja alueen maankäytöllinen tarkastelu huomioiden.

Kokonaisvaltaisen maankäytön ja liikennejärjestelyjen ratkaisun lisäksi liikenne- ja katusuunnittelupalvelu selvittää myös:

- Raitioliikenteen siirtäminen Jätkäsaarenlaiturilla ajoradan oikeaan reunaan välillä Välimerenkatu Ruoholahdenranta,
- Raitioliikenteen siirtäminen Selkämerenkadun kautta Ruoholahden sillan ylitse,
- Porkkalankadun rampin kolmannen ajokaistan vaikutusta liikenteen sujuvuuteen,
- Ruoholahden sillan alla sijaitsevan Mechelininkadun ja Porkkalankadun rampin liittymän liikenteen sujuvoittamista,
- Liikennevalo-ohjelmien muutoksia laivan purun aikana.

Toteutus

Liikenne ja katusuunnittelupalvelu valmistelee Jätkäsaarenlaiturin katusuunnitelmat vuoden 2018 aikana. Suunnitelmat on mahdollista toteuttaa vuosina 2019 - 2020.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Teemu Vuohtoniemi, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37490
teemu.vuohtoniemi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Piirustus 6848

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Liite 2

Tiedoksi

HKL-liikelaitoksen johtokunta/Ville Lehmuskoski

12.06.2018

Asia/3

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 05.06.2018 § 300

Kaupunkiympäristölautakunta 29.05.2018 § 269

Kaupunkisuunnittelulautakunta 14.06.2016 § 226